

کارت دوم ایران

باز خورد حمله سحر گاه شنبه به ما چه می گوید؟

رضا رئیس‌ی

روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی

سحرگاه دیروز برگ تازه‌ای در معادلات منطقه‌ای و فرآیند مخاصمه میان ایران و اسرائیل ورق خورد. اگر تا دیروز وضعیت شبه‌جنگی بر زدوخورد و قبض و بسط‌ها میان تهران و تل آویو حکمفرما بود، به‌نوعی می‌توان گفت وضعیت جنگی بعد از حمله مستقیم اسرائیل به ایران، بر منازعه رخ داده قابل اطلاق است. بعد از چند هفته رجز خوانی و جنگ تبلیغاتی و مانور رسانه‌ای، اسرائیل برای اولین بار با قبول مسئولیت به حریم سرزمینی ایران تجاوز و اهدافی را در ایران مورد اصابت قرار داد و بعد از سی‌وچندسال شهروندان تهرانی صدای انفجار را از داخل منازل خود شنیدند. یا سخنگوی ارتش رژیم صهیونیستی مدعی شد که در این عملیات ۱۰۰ فرزند هواییما نظامی مشارکت داشته‌اند. در وهله اولیه با این مقدمات و اخبار، یک ناظر بیرونی چنین استنباط می‌کند که حادثه عظیم و رویدادی تکان دهنده، صحنه منازعه چنددهه‌ساله میان ایران و اسرائیل را دچار تکانه‌ای سترگ کرده و آنگونه که در ابتدای یادداشت‌بدان اشاره رفت، از وضعیت شبه‌جنگی به رویارویی مستقیم جنگی رهنمون شده‌ایم؛ اما نه در تهران ونه در دیگر پایتخت‌های جهان چنین باز خورد و استنباطی را شاهد نیستیم و سیر تحولات بعدی و روند زندگی روزمره شهروندان ایرانی نشانه‌ای از نیل به وضعیت جنگی ندارد و گویی میح اتفاقی خاص و غیرقابل‌ضمنی رخ نداده است. وقتی دانیل هاگاری، در ساعت ابتدایی حمله از حضور ناوگان ۱۰۰ فروندی هوایماهای جنگی در حمله‌به ایران خبر داد، جهانیان عطف‌به‌تلیغات چندهفته‌ای انتظار داشتند که این حمله‌بزرگ ادعایی، ضربه‌ای جدی با سطح بازدارندگی تمام‌عیار را روی میز منازعه قرار دهد. به‌واسطه بُعد مسافت و عدم امکان رویارویی نظامی مستقیم ووزمینی، نهایت ظرفیت متصور برای اسرائیل در پاسخ به ایران، چنین حمله هوایی بردامنه وی بی‌سابقه‌ای از نظر ابزار و ادوات نظامی و لجستیکی بود. فارغ از اینکه اهداف زیرساختی اعم از نظامی یا غیرنظامی در بانک اهداف عملیاتی باشد یا نباشد. اگر ادعا شود که اسرائیل حمله‌ای نمایشی و اترسبارکنی را مدنظر داشت، هیچ‌گاه در همان ساعات اولیه مسئولیت آن را با توجه به تبعات سیاسی و دیپلماتیک و مشروعیت‌دهی به پاسخ ایران در افکار عمومی جهان را نپذیرفته و سخن از حمله با این حجم گسترده از به‌کارگیری تنهازمت جنگی خودیعنی نیروی هوایی نمی‌زد و تصاویر حضور نتانیاهو و گالانت را در پناهگاه و اتاق جنگ به دنیا مخابره نمی‌کرد. به‌طور طبیعی، طرف ایرانی از مناطق مورد اصابت قرار گرفته، فیلم و اخباری به بیرون در نمی‌زند و مانی‌توانیم سطح و گستره اهداف مورداصابت قرار گرفته را تخمین بزنیم، هرچند که طرف ایرانی بر خلاف طرف اسرائیلی به شهادت دوتن از درجه‌داران ارتش خود اشاره و تصریح داشته است؛ اما نکته جالب توجه در این میان آن است که بر خلاف عملیات «وعده‌صادق ۱ و ۲» که به‌خصوص در دومی،

فیلم‌های متعدد از اصابت موشک‌های ایرانی به اهداف نظامی به‌سرعت در فضای شبکه‌های اجتماعی داخلی و خارجی انعکاس یافت، هیچ باز خورد معناداری از عملیات ۱۰۰ فروند هواییما اسرائیلی در رسانه‌های داخلی و خارجی انعکاس نیافته است. نکته‌آنکه تنها تصاویر مخابره‌شده در رسانه‌ها به عملیات پدافندی طرف ایرانی اختصاص دارد و از آنجا که طرف اسرائیلی با صراحت مسئولیت این حمله را به طور رسمی پذیرفته و از طرف دیگر جنگنده‌های پیشرفته جملگی مجهز به دوربین در درون کابین خلبان و نیز بر روی موشک‌ها هستند، عدم انتشار هیچ‌گونه‌فیلمی از لحظه اصابت یا از روند عملیات بیش‌وپیش از هر گزاره‌ای عدم‌موفقیت در اهداف ازپیش‌تعیین‌شده حمله را به اذهان عمومی متبادر می‌کند. بیابید از منظر یک کار‌بر خارجی مروری بر تصاویر مخابره‌شده از این حمله داشته‌باشیم. سخنگوی ارتش اسرائیل خیر از حمله هوایی با ۱۰۰ فروند جنگنده می‌دهد، تصاویر نتانیاهو در پناهگاه و گالانت در اتاق جنگ آن‌هم با یک تصویر فیک انتشار می‌یابد. در ایران تصاویر عملیات پدافندی روی شبکه‌های اجتماعی قرار می‌گیرد و صدای چند انفجار که معلوم نیست متعلق به افند است یا پدافند از سوی شهروندان ایرانی مورد اشاره قرار می‌گیرد. این کل بازخورد رسانه‌ای از عملیات بزرگ رژیم صهیونیستی علیه ایران است. در مقابل و در پی‌سامعیات، تابلوی نماد بازار بورس ایران بعد از دو هفته، سبز می‌شود، دلار دچار ریزش می‌گردد و قیمت سکه نزل هشت‌درصدی دارد. شهروندان مطابق معمول به کار و زندگی خود مشغول هستند و هیچ نشانه‌ای از وضعیت غیر عادی در هیچ‌کجای ایران به دنیا مخابره نمی‌شود. حالا استنباط شما از این فعل و انفعال چیست؟ آیا این یک برد و پیروزی برای طرف اسرائیلی بوده و او توانسته آخرین برگ منازعه دوجانبه را به نفع خود و در راستای بازدارندگی ورق بزند، یا برعکس آنان با عبور از خط قرمز بزرگ به جای نشان دادن قدرت عملیاتی و استحکام تجهیزات‌ی و تفوق تکنولوژیکی و صحه‌گذاری بر تبلیغات و پروپاگاندا ی همیشگی خود بر قدرت بلامناعز آفندی به‌خصوص در نبرد هوایی، این تصویرسازی چنددهه‌ای را نقش بر آب می‌بینند؟ از یاد نبریم که تمام قدرت ادعایی ارتش اسرائیل در طول تاریخ خود در جنگ‌ها با ارتش‌های عربی و در حملات به غزه و لبنان بی‌دفاع، تکیه بر استیلای بی‌چون‌وچرا بر آسمان منطقه بوده و نتانیاهو گفته بود که ما هر جایی را که بخواهیم مورد هدف قرار می‌دهیم. اما در اولین آزمون جدی و بزرگ این رژیم در حمله به ایران که بر خودار از پدافند هوایی است، تا اینجای کار مشخص شده که کوه موش زاییده است. نکته آنکه طرف ایرانی نیز هیچ‌گاه مدعای برتری در حوزه پدافندی نداشته و تمرکزش بر حوزه آفندی بوده است. به‌عنوان مثال گفته می‌شد که هوایماهای رژیم پس از اصابت اهداف خود در ایران، فرودگاهی برای نشستن در اسرائیل نخواهند داشت. اما فعل و انفعالات بامداد شنبه، یک گزینه و گزاره تازه را روی میز گذاشت و آن قدرت پدافندی طرف ایرانی در برابر حملات دشمن خارج است. طبیعی است که به‌واسطه گستردگی فراگیر جغرافیایی و رمز‌زهای طولانی ایران، امکان دفع تمامی حملات به وضعیت پدافندی نیست؛ اما اینکه حمله‌ای با این سطح از گستردگی با کمترین تلفات و اصابت‌ها دفع شود، یعنی آنکه ایران زین پس در حوزه بازدارندگی علاوه بر قدرت آفندی می‌تواند روی قدرت پدافندی خود نیز حساب ویژه‌ای باز کند و این نکته‌ای نیست که از نظر ناظران بیرونی و درونی پنهان مانده؛ کم‌اینکه بازخورد‌های مثبت بازار و اقتصاد ایران نسبت به این حمله، دال و گواه خوبی بر آن است.

تیتریک HEADLINE ONE

آغاز یا پایان؟

بررسی حمله اسرائیل به ایران و واکنش‌هایی که نشان داده شد

مظلوم را مورد تأکید قرار می‌دهد. به دولت تروریست پرور و جنایتکار آمریکا که نقش محوری در حمایت و پشتیبانی همه‌جانبه از اقدامات مجرمانه رژیم صهیونی در برهم زدن امنیت منطقه دارد، هشدار داده می‌شود برای جلوگیری از گسترش درگیری و ناامنی در منطقه و کشتار مردم بی‌گناه به‌ویژه در غزه و لبنان این رژیم غیرقانونی و نامشروع را مهار نموده و خود و هم‌پیمانانش را در باتلاقی که آن رژیم اشغالگر ایجاد نموده است، بیش از این گرفتار ننماید.»

▼ ادعایی درباره انهدام ۲۰ هدف

مقامات و رسانه‌های اسرائیلی مدعی شدند که ۲۰ هدف با استفاده از ۱۴۰ جنگنده در ایران مورد حمله قرار گرفتند. یک منبع آگاه در این باره به خبرنگار تسنیم گفت: «ادعای ارتش اسرائیل مبنی بر هدف قرار دادن ۲۰ نقطه در کشور غیرواقعی است و تعداد اهداف دشمن با فاصله، کمتر از این میزان است.» این منبع همچنین اظهار داشت: «اقدام صهیونیست‌ها از بیرون از مرزهای کشور صورت گرفته و آسیب‌های محدودی وارد کرده است.» او همچنین هدف قرار گرفتن مراکز نظامی سپاه در تهران را تکذیب کرد. این منبع آگاه که نامش فاش نشد، ادعای استفاده بیش از ۱۰۰ هواپیمای نظامی در این حمله را نیز دروغ و بزرگنمایی دانست.

▼ گستره حمله

اخبار زیادی از گستره حمله اسرائیل در دست نیست. تا زمان تنظیم این گزارش، اظهارنظرهای رسمی صرفاً وقوع حمله در استان‌های تهران، خوزستان و ایلام را تأیید کردند. تا این زمان، شهادت دو نفر از پرسنل نیروی پدافند هوایی ارتش در جریان تجاوز نظامی اسرائیل مورد تأیید قرار گرفت و نام دو شهید دیگر نیز اعلام شد که در صورت تأیید، تعداد تلفات انسانی این حمله را به چهار نفر افزایش خواهد داد. از محل شهادت سرگرد عملیات موشک حمزه جهان دیده و استوار عملیات موشک محمدمهدی شاهرخی فر خبری اعلام نشده است اما شنیده‌ها حاکی از شهادت آنان در حمله به سایت پدافندی نزدیک ماهشهر در استان خوزستان است. مهدی نقوی و سجاد منصور ی نیز دو شهید دیگر حمله اسرائیل بودند که شهادت آنان شب گذشته تأیید شد.

اخبار نتائیدنشده حاکی از آن است که یک پایگاه نظامی در شرق تهران و چند پایگاه نظامی در جنوب و جنوبغرب تهران هدف این حمله‌ها قرار گرفتند. همچنین خبر نتائیدنشده دیگری نیز حاکی از آن است که یک کارخانه در شهرک صنعتی شمس آباد واقع در ۵ کیلومتری فرودگاه امام خمینی (ره) نیز هدف اصابت قرار گرفت. اما جزئیاتی از این موضوع منتشر نشده است. همچنین اطلاعیه رسمی از اهداف عملیات اسرائیل در استان‌های ایلام و خوزستان نیز منتشر نشده است.

نگاه روزنامه‌نگار

اجتناب از برخورد پینگ پنگی

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

ادامه برخورد‌های رفت و برگشتی، یکی از سناریوهای محتمل و پیش‌روی ایران است. اسرائیل یک حمله به کنسولگری ایران انجام داد و با «وعده‌صادق ۱» مواجه شد. سپس اقدام به ترور اسماعیل هنیه کرد و معاون عملیات سپاه نیز همراه با سیدحسمن نصرالله به شهادت رسید. «وعده‌صادق۲» به دنبال این تحرکات اسرائیل، اجزایی و موشک‌های هایپرسونیک در آن به کار گرفته شد. ایران اهداف نظامی را هدف قرار داد و اسرائیل نیز بر اساس اخبار رسانه‌های داخلی و مواضع رسمی، به دلایل مختلف از جمله دیپلماسی‌ی فعال ایران و فشار آمریکایی‌ای عدم تعرض به زیرساخت‌های حساس کشور از جمله سایت‌های هسته‌ای، به چند هدف نظامی حمله کرد. در این میان، عده‌ای تلاش دارند از این کنش‌وواکنش‌ها، یک تئوری جنگی بیرون بیاورند و با استفاده از الفاظی مثل «عادی‌سازی نکنید» موجی روانی ایجاد کنند. دلایل مختلفی هم برای این تئوری پردازی وجود دارد؛ از جمله اینکه آن مناطقی اطراف پایتخت ایران را هدف قرار دادند و ما باید با اقدام متقابل، به آنها ثابت کنیم که این اقدام بدون پاسخ نمی‌ماند. در این سناریو، ما یک اقدام مخرب انجام خواهیم داد و باز طرف مقابل می‌خواهد تلافی کند و بار دیگر و بار دیگر، این چرخه نمی‌تواند ادامه پیدا کند. به نظر می‌رسد دو طرف از بروز یک جنگ مستقیم و گسترده اجتناب می‌کنند؛ چرا که هر دو طرف توانایی ویران کردن دشمن را دارند. در نبردی حاصل و بدون برنده که زیرساخت‌ها آسیب جدی می‌بینند و مردم عادی کشته‌می‌شوند، بهتر است مسیر مدیریت تنش را درپیش گرفت. شاید استفاده از این لفظ که چرخه مذکور نمی‌تواند ادامه‌پیدا کند، تعبیر دقیقی نباشد. اتفاقی‌شود آن را تا ابد ادامه‌داد. شاید لفظ بهتر این باشد که «ناباید» ادامه‌پیدا کند. همیشه باید بدانیم که بعد از قدم‌ما چه اتفاقی می‌افتد. اقدام ما چه تأثیری در گردونه معادلات منطقه دارد؟ آیا به فروکش کردن آتش جنگ

گفت‌و‌گو با محمد صالح جوکار رئیس کمیسیون امور داخلی و شوراهای مجلس

انتخاب مستقیم شهردار منتفی شد

پریسا هاشمی

گزارشگر پارلمان هم‌میهن

«مردم باید شهرداران را انتخاب کنند.» این موضوع جدیدی نیست اما بار دیگر در کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس مطرح شده است. از دوره سیدمحمد خامنی، رئیس دولت اصلاحات تاکنون انتخاب شهرداران محل بحث و جدل بوده است. اما برخی معتقدند اگر شهرداران را مردم انتخاب کنند در بسیاری از شهرها و روستاهای کوچک کاری برای شورای شهر باقی نمی‌ماند. طبق مصوبه مجلس دوره هفتم مدیریت شهری ۳ ساله شد تا دوره آینده انتخابات ریاست جمهوری دوباره با شوراهای شهر برگزار شود. اما پس از حذف فرصت یکساله بین انتخابات مجلس و شوراها، مجلس با مشکلاتی دست به گریبان شد چراکه این مجلس است که باید صلاحیت حدود ۱۵۰ هزار کاندیدای انتخابات شوراها را تأیید یا رد کند. در نهایت کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس طی فرآیند بررسی قانون انتخابات شوراهای شهرداری کلانشهرها به این نتیجه رسید که انتخاب شهرداران را حذف کند اما هنوز برای انتخابات شوراها به نتیجه‌ای مطلوب دست پیدا نکرده است.

▼ اولین پیشنهاد خاتمی ارائه داد

۸ اردیبهشت ۱۳۸۴ خاتمی، رئیس‌جمهور وقت در همایش ملی شوراها در تشریح مسیر تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران گفت: «یکی از آرزوهای من این بود که اصل مهم شوراها در این قانون که از مهمترین ارکان مردمسالاری است، از صفحه کاغذ به متن جامعه بیاید و این امر امروز محقق شد. شگفتی تشکیل شوراها در ایران سبب تقویت جایگاه ایران شده و دنیا باور کرد که این نظام مردمسالاری را مبنای کار خود قرار داده است… هر چند نقص‌ها و عیب‌هایی وجود دارد اما عبور از یک جامعه «دیکتاتورزده» به یک جامعه «مردم‌محور» یک‌شبه تحقق نمی‌یابد و ما در مقایسه با کشورهای دیگر مسیر موفق‌ی را داشته‌ایم.» او در این همایش پیشنهاد کرد که انتخاب شهرداران

گزارش پارلمان

شهرهای بزرگ نیز مانند شوراهای شهر و روستا توسط مردم انجام شود و گفت: «معقول نیست که شهرهای با جمعیت یک میلیون به بالا دارای شهرداری انتخابی باشند؟ اگر احساس می‌کنید مفید است، می‌توان تا پایان این دولت این امر را با هماهنگی شما عملی کرد.»

▼ کمیسیون به انتخاب شهرداران رای نداد

اما این مهم نه‌تنها در دوره خاتمی بلکه با گذشت بیش از ۱۹ سال برگزاری انتخابات شهرداران در راهروهای مجلس در حال تردد است و تاکنون به نتیجه نرسیده است. این پار اما نوع پرداختن به این انتخابات در مجلس یازدهم تغییر کرد. این طرح که در کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای دوره یازدهم مجلس مطرح و مصوب شده بود به صحن این دور نرسید و پس از شروع به کار مجلس دوازدهم دوباره در کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس مطرح شد اما در همان کمیسیون خط قرمز ی روی آن کشیده و مختومه شد. **محمدصالح جوکار، کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس** درباره انتخابات شهرداران و شوراهای شهر با مهم‌میهن به گفت‌وگو پرداخت و توضیحات او به نظر می‌رسد که تنها راه‌حل باقی‌مانده که برای مجلس می‌ماند این است که کاندیداهای شوراهای شهر و روستا زودتر ثبت‌نام کنند تا در آخرین روزهای عمر مجلس بررسی شده و پیش از شروع دور جدید مجلس به پایان برسد و خللی در انتخابات ایجاد نشود. مصاحبه با جوکار در زیر آمده است:

۴ در بررسی «انتخاب شهردار در کلانشهرها از سوی مردم» چه موضوعاتی در کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس مطرح شد؟

طرح اولیه این موضوع مربوط به مجلس قبل است که در کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس یازدهم هم به تصویب رسید. طبق این طرح شهردار هم‌زمان با انتخابات شورای شهر و روستا انتخاب می‌شد.

۴ قرار بود این انتخاب چگونه انجام شود؟

انتخابش هم بدین صورت بود که زمان ثبت‌نام داوطلبان کاندیداتوری شوراهای شهر و روستا باید شهردار انتخابی خود را هم معرفی کند.

۴ صلاحیت شهرداران را شورای نگهبان بر عهده داشت یا مجلس؟

بررسی صلاحیت شهرداران معرفی‌شده همانند اعضای مانند داوطلب

گزارش یک